

Vragen aandeelhouders

1. Proces

1.1. **Is door de RvB op alle momenten in het verkoopproces voldoende openheid gegeven aan de aandeelhouderscommissie en adviseurs? Zijn alle verzoeken om informatie gehonoreerd door de RvB?**

Ja, er is een zeer zorgvuldig proces gevoerd. Daarbij zijn de rollen en verantwoordelijkheden tussen AHC, RvB en RvC vastgelegd in een protocol. De RvC en de AHC hebben elk onafhankelijke adviseurs aangesteld. Op 5 afgesproken ijkmomenten heeft er, onder geheimhouding, consultatie met de AHC plaatsgevonden. De AHC en haar adviseurs hebben inzage gehad in alle relevante documenten. Samen met de AHC zijn er criteria opgesteld waaraan de biedingen zijn getoetst. Deze criteria hadden betrekking op waarde en stakeholder criteria (medewerkers, toekomst van Essent, publiek belang, nieuwe organisatie).

1.2. **Op welke wijze is er serieus bekeken hoe een scenario kan uitpakken waarin de grote Nederlandse energiebedrijven, met inbegrip van Gas Terra, samengaan?**

Partij: CDA

Essent heeft altijd aangegeven dat een nationale fusie het voorkeursscenario was. Daarbij is er gekeken naar alle Nederlandse grote energiebedrijven. Een fusie met GasTerra zou, politiek gezien, een zeer lastig scenario zijn. In 2007 is getracht een fusie met Nuon tot stand te brengen. Helaas heeft die geen doorgang gevonden.

1.3. **Hoe is er gekeken of er een inkoopcombinatie opgezet kan worden teneinde inkoopkracht te realiseren?**

Partij: CDA

Een inkoopcombinatie zou mogelijk wel de benodigde inkoopvoordelen verschaffen. Echter zaken als ondersteuning bij omvangrijke investeringen en diversificatie van het productiepark zouden bij een inkoopcombinatie ontbreken. Deze voordelen biedt RWE wel. De handelsactiviteiten van Essent zouden juist nadelen ondervinden van een inkoopcombinatie. Overigens dient ook een inkoopcombinatie rekening te houden met mededingingsaspecten.

1.4. Kan er meer verteld worden over de mogelijkheden van Essent om de komende jaren zelfstandig (dus zonder fusie of overname) door te gaan. Het gaat hierbij om vragen als: 'kan Essent voldoen aan onderhoudscontracten' en kan Essent ook opereren op andere markten zoals Duitsland en Frankrijk?'
Partij: CDA

De Europese energiemarkt internationaliseert. Hierdoor is schaalgrootte van toenemend belang. Ten eerste is schaal vereist om inkoopvoordelen te realiseren bij toeleveranciers van productiemiddelen, inkoop van grondstoffen, toegang tot gas. De komende jaren zijn omvangrijke investeringen vereist om de duurzaamheidsdoelen te realiseren. Ten tweede vindt er een consolidatieslag op de Europese energiemarkt plaats. Ten derde is schaal benodigd om brandstofprijrisico's effectief te kunnen afdekken. Vanuit mededingingsperspectief is groei in Nederland voor het Essent PLB nagenoeg onmogelijk. Groei moet dan ook internationaal worden gerealiseerd. De gedwongen eigendomssplitsing heeft ervoor gezorgd dat het Essent PLB op achterstand is geplaatst in het Europese energiespeelveld. Daarnaast passen de commerciële, internationale, doelstellingen en risico's van het afgesplitste Essent PLB niet bij de doelstellingen van publieke aandeelhouders.

1.5. Hoe kan het dat Delta als kleine energieleverancier wel een toekomst heeft als zelfstandig energiebedrijf?

Partij: CDA

Delta hanteert een andere strategie en focust met name op activiteiten in Nederland. Deze passen beter bij een publieke aandeelhouder (met name provincie Zeeland). Desalniettemin zal ook Delta competitief moeten blijven en zal ook Delta last krijgen van gebrek aan schaalgrootte.

1.6. Wat is de haast om nu, midden in de crisis, haast te maken met verkoop?

Partij: CDA

Er is geen haast gemaakt. Het proces is doorlopen conform de planning. De kredietcrisis heeft geen invloed gehad op de waarde van het Essent PLB. De gerealiseerde waarde is relatief hoog en gelijk aan de verwachtingen voor de kredietcrisis. Dit blijkt uit de vergelijking van verschillende waarderingmethoden bijvoorbeeld de gerealiseerde waarde bij fusies en overnames in de energiemarkt.

1.7. Zou het kunnen dat de verkoopprijs hoger wordt als de economie bloeit?

Partij: CDA

De verkoopprijs geeft de waarde van de onderneming weer. De waarde van de onderneming wordt bepaald door de verwachte toekomstige opbrengsten. De economische omstandigheden kunnen invloed hebben op deze opbrengsten. Echter de kredietcrisis heeft geen invloed gehad op de waarde van het Essent PLB. De gerealiseerde waarde is relatief hoog en gelijk aan de verwachtingen voor de

kredietcrisis. Dit blijkt uit de vergelijking van verschillende waarderingsmethoden bijvoorbeeld als je kijkt naar recente fusies en overnames in de energiemarkt.

1.8. Delta heeft uitdrukkelijk als strategie gekozen voor een zelfstandig bestaan. Hoe valt dit te rijmen met de groeistrategie van Essent en anderen?

Partij: PvdA

Zie vraag 1.5

1.9. Een van de belangrijkste door u gehanteerde argumenten voor verkoop is uw argument van "groter is goedkoper". Kunt u deze stelling objectief bewijzen? Bij de inkoop van aardgas gaat het om de Gasunie. Als die een lagere prijs zou kunnen worden afgedwongen gaat het ten koste van de Nederlandse staat en de winst komt dan vooral ten goede van Duitse aandeelhouders. Het gasbeleid van Rusland kent een belangrijke politieke dimensie. Gazprom staat sterk genoeg om prijzen te blijven dicteren en heeft in de nabije toekomst geen reden om een conflict met Nederland te krijgen gezien de overeenkomst met de Gasunie. Dus Essent hoeft daar niet bang voor te zijn.

Partij: SP

De grondstoffenmarkt globaliseert. Hierdoor is schaalgrootte van toenemend belang om inkoopvoordelen te realiseren bij inkoop van grondstoffen en bijvoorbeeld toegang tot gas te verkrijgen. Vanuit geopolitiek perspectief is het van belang om op verscheidene plekken toegang tot gas te realiseren. Het is altijd de strategie van Essent geweest om niet afhankelijk te zijn van één leverancier zoals de Gasunie.

2. Sale and Purchase Agreement (SPA)

2.1. In hoeverre heeft de economische crisis de prijsstelling beïnvloed?

De kredietcrisis heeft geen invloed gehad op de waarde van het Essent PLB. De gerealiseerde waarde is relatief hoog en gelijk aan de verwachtingen voor de kredietcrisis. Dit blijkt uit de vergelijking van verschillende waarderingsmethoden bijvoorbeeld als je kijkt naar recente fusies en overnames in de energiemarkt. Verscheidene analisten hebben de relatief hoge waarde onderschreven.

2.2. Is er nu wel of niet een boeteclausule indien de verkoop niet doorgaat?

RWE betaalt een boete aan Essent indien RWE geen goedkeuring krijgt van de mededingingsautoriteiten of indien de benodigde goedkeuring te lang duurt. Essent betaalt een vergoeding van de gemaakte transactiekosten inclusief financiering aan RWE in het geval Essent de splitsing niet heeft gerealiseerd en indien dit nog de enige niet voldane voorwaarde van de transactie is.

2.3. Klopt het dat er een beëindigingvergoeding moet worden voldoen indien meer dan 50% van binnen één jaar worden doorverkocht?

Als de transactie beëindigd wordt als gevolg van het feit dat minder dan 80% van de aandelen zijn aangemeld en indien de Essent aandeelhouders binnen 12 maanden na beëindiging het Essent PLB verkopen aan een derde dan betaalt Essent aan RWE een boete. Gedurende deze periode van 12 maanden mag wel met andere partijen gesproken worden.

2.4. Klopt het dat een vergoeding moet worden betaald indien RWE geen toestemming krijgt van de mededingingsautoriteit.

Zie vraag 2.2

2.5. Kan er uitleg gegeven worden over het wel of niet reëel zijn van de verkoopprijs en hoe deze prijs tot stand is gekomen?

Partij: CDA

Zie vraag 2.1

2.6. Wat zijn de argumenten van het management geweest die doorslaggevend waren bij de beslissing over verkoop aan RWE?

Partij: CDA

Samen met de Aandeelhouderscommissie zijn er criteria opgesteld waaraan de biedingen zijn getoetst. Deze criteria betreffen: de waarde, de medewerkers, de toekomst van Essent, het publiek belang, de nieuwe organisatie. De bieding van RWE voldeed het beste aan alle criteria.

2.7. Klopt het dat indien meer dan 5% van de aandeelhouders niet akkoord gaat met de verkoop van Essent, alle aandeelhouders 125 miljoen euro minder uitgekeerd krijgen?

Partij: D66

Indien minder dan 95% van de aandelen wordt aangemeld, wordt de verkoopprijs met EUR 125 miljoen verlaagd. De reden is dat er bij een dergelijk belang geen fiscale eenheid kan worden bereikt tussen RWE en Essent, hetgeen kostenverhogend werkt.

2.8. Graag een uitgebreide nadere toelichting op de totstandkoming van de prijs. Welke overwegingen zijn hier van belang met name ook in relatie tot de huidige economische situatie?

Partij: PvdA

Zie vraag 2.1

2.9. Welke argumenten zijn er om grenzen te stellen bij 95% aanmelding (verlaging prijs met € 125 miljoen) en 80% aanmelding (stopzetting)?

Partij: PvdA

Indien 95% van de aandelen wordt aangeboden, heeft RWE de mogelijkheid en fiscale eenheid in te richten. Daarbij vond RWE het belangrijk om steun te hebben van alle grote aandeelhouders. De 80% is het resultaat van de onderhandelingen.

2.10. Kan er aangegeven worden onder welke voorwaarden Essent verplicht kan worden tot het betalen van een breakfee?

Partij: SP

Zie vraag 2.2

2.11. Bij de verstrekking van informatie is uitdrukkelijk door dhr Boersma betoogd dat het feit dat Essent als eerste Nederlandse energiebedrijf verkocht wordt een positieve invloed heeft op de uiteindelijke hoogte van de aankoopssom. Bij niet doorgaan van de verkoop mag er gedurende 1 jaar geen fusie met een ander bedrijf plaatsvinden. Wat zou dit naar schatting betekenen voor de hoogte van de koopsom dan?

Partij: SP

Doordat Essent als eerste energiebedrijf is verkocht, heeft er een betere veiling plaatsgevonden doordat RWE als kwalitatief goede bieder nu is uitgeschakeld voor de acquisitie van significante andere Nederlandse energiebedrijven. Zie verder vraag 2.3.

2.12. Het gehele proces is lange tijd geleden ingezet. In de gepresenteerde sheets wordt systematisch een slag om de arm gehouden bij het noemen van bedragen over de opbrengst i.v.m. de kredietcrisis. Daarom nog de volgende vragen: Heeft de crisis nog invloed op:

Partij: SP

a) Het uit te keren dividend 2008?

In het geval de kredietcrisis invloed heeft gehad op de operationele resultaten van Essent in 2008 komen die voor rekening van de huidige aandeelhouders. De verwachting is dat de invloed van de kredietcrisis op het dividend van 2008 nihil is.

b) Kasopbrengst verkoop Essent Milieu?

De opbrengsten voor de Milieu activiteiten zijn niet zeker en afhankelijk van de markt. Indien de biedingen niet voldoen aan de vooraf op te stellen criteria, zal er van verkoop worden afgezien. In dat geval blijven de huidige Essent aandeelhouders, aandeelhouder in de milieuactiviteiten.

c) De herfinanciering Bruglening (t.b.v. het Netwerkbedrijf)? En zo ja, om welke bedragen gaat het dan?

De hoogte van de bruglening wordt vlak voor splitsing vastgesteld. Over de voorwaarden vindt overleg plaats met de Aandeelhouderscommissie. Naar verwachting is er geen invloed van de kredietcrisis.

2.13. Wat gaan wij als provincie Noord-Brabant nu precies financieel overhouden aan de verkoop van Essent? Het totale bedrag van de verkoop is 9,3 miljard. Maar wat moet op dit bedrag in mindering gebracht worden vanwege de huidige schulden van Essent, stroppenpotten voor afkopen langlopende leasecontracten, garantiestellingen en andere kosten. Er zal een bedrag van 2,6 miljard als lening aan Enexis moeten worden verstrekt. Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat Borssele uit de overeenkomst zal moeten worden gehaald. Wat ontvangt de provincie Noord-Brabant dus feitelijk uit deze verkoop. Kunt u een berekening maken van een hoogst mogelijke opbrengst en een laagst mogelijke opbrengst?

Partij: SP

Het is nog niet exact te zeggen hoeveel elke aandeelhouder gaat overhouden aan de verkoop van Essent. De waarde, na aftrek van de netto schuld en reserveringen voor garanties e.d. bedraagt circa EUR 7,2 miljard. De voorlopige betaling bedraagt ongeveer EUR 47,50 per aandeel. De uitgestelde betalingen vertegenwoordigen naar schatting een waarde van nog eens EUR 32 per aandeel.

2.14. In hoeverre is de werkgelegenheid voor de medewerkers van Essent gegarandeerd. Worden bestaande CAO's? en is het juist dat werknemers een extra bonus ontvangen? Ontvangen de leden van de RvB ook een extra bonus?

Partij: Algemeen

RWE heeft zich voor 5 jaar gecommitteerd aan het sociaal plan en het convenant met de ondernemingsraad. Hiermee committeert RWE zich aan het minimale werkgelegenheidsniveau van 100% eigen personeel in Nederland conform Essent's eigen strategisch plan. Alle werknemers ontvangen een bonus i.v.m. de verkoop aan RWE. De Raad van Bestuur van Essent ontvangt geen bonus i.v.m. de verkoop.

2.15. Wat zijn de splitsingsafspraken/-voornemens bij RWE? In welke mate is er sprake van oneerlijke concurrentie doordat de splitsing nog niet is gerealiseerd c.q. minder ver gaat dan in Nederland? Gaat de rijksoverheid splitsing bij RWE als eis stellen alvorens goedkeuring voor verkoop te verlenen en zo ja in welke mate?

Partij: D66

RWE heeft in de SPA aangegeven en publiekelijk verklaard dat zij zal voldoen aan alle Europese regelgeving betreffende het level playing field.

2.16. RWE heeft zich voor 5 jaar gecommitteerd aan personele, financiële, organisatorische en strategische inzet in Nederland en de Benelux. Hoe 'hard' is dit commitment?

Partij: PvdA

Indien RWE deze afspraken niet nakomt, gelden er boetes.

2.17. Wat zijn de financiële belangen van het huidige management bij verkoop aan RWE?

Partij: SP / CDA

Alle werknemers ontvangen een bonus i.v.m. de verkoop aan RWE. De Raad van Bestuur van Essent ontvangt geen bonus i.v.m. de verkoop.

2.18. Waarom krijgt het personeel bij verkoop een bonus? Is er overwogen om de klanten van Essent een bonus te geven? Zo neen, waarom niet?

Partij: SP

De werknemers van Essent ontvangen een bonus ivm de overname en ivm bewezen diensten. Voor de klanten verandert er niets. Deze werkwijze is ook gevolgd bij de verkoop van Kabelcom.

2.19. In het nieuwe bedrijf zal de eerste 5 jaar sprake zijn van een verzwakt structuurregime, waarbij dus de particuliere aandeelhouders de RvC benoemen. Wat is er geregeld voor na die 5 jaar?

Partij: SP

Na de 5 jaar is RWE in principe vrij om te bepalen wat ze met Essent zal doen, echter de ervaring van npower, RWE's Britse vestiging, toont aan dat de intentie oprecht is dat Essent zal worden gelaten zoals dat nu is afgesproken. RWE heeft npower in het Verenigd Koninkrijk in 2002 overgenomen en is nog steeds een separate business unit.

2.20. Hoe denkt RWE om te gaan met een Nederlandse eis dat het eerst zelf ook gesplitst moet worden in een netwerk- en commercieel bedrijf?

Partij: SP / CDA

Zie vraag 2.15

2.21. In hoeverre kan RWE bedrijfsonderdelen verkopen na overname van Essent?

RWE zal de eerste 3 jaar geen materiele onderdelen van Essent doorverkopen tenzij er toestemming van de Essent aandeelhouders voor is verkregen. Uitzonderingen zijn toegestane verkopen: (i) waarvoor schriftelijk toestemming is verkregen van de aandeelhouders, (ii) waarmee mededingingseisen worden ingevuld, (iii) het een beweging tussen groepsmaatschappijen betreft.

2.22. Wat is de consequentie als RWE besluit niet te splitsen en kan de Europese Unie hier nog een rol bij spelen?

Partij: CDA

Zie vraag 2.15

2.23. Welke situatie ontstaat er als RWE bij de overdracht nog niet gesplitst is. Wat zijn (mogelijke) rollen en posities van de nationale en/of Europese overheid hierbij?

Partij: PvdA

Zie vraag 2.15

2.24. Hoe groot is het risico van de ingenomen handelsposities en wanneer wordt eventuele schade duidelijk?

Partij: CDA

De effectieve (economische) datum van overdracht van de aandelen aan RWE is op 30 juni 2009. Alle bedrijfseconomische resultaten, ook de handelsresultaten en mogelijke invloeden van de kredietcrisis, voor die datum zijn en blijven tot 30 juni 2009 voor de huidige aandeelhouders.

2.25. Kunt u uitleg geven over de handelsactiviteiten van Essent in Scandinavië en Azië? Wat zijn de risico's, is er verlies geleden, wat is de invloed geweest op het verkoopproces?

Partij: D66

Essent Trading is actief in een groot aantal landen waaronder Scandinavië en Singapore, maar ook bijvoorbeeld Italië en Spanje. De medewerkers zoeken daar mogelijkheden tot handel maar handelen zelf niet. De handelsactiviteiten vinden plaats in Zwitserland in Genève onder streng toezicht van de risicomanagement afdeling die ook aanwezig is op de handelsvloer. Zie verder vraag 2.24.

2.26. Klopt het dat Essent namens RWE een extra bonus belooft aan de aandeelhouders als deze toestemming krijgt en/of medewerking ondervindt inzake het bouwen van een tweede kerncentrale in Borssele? Zo ja, kunt u de constructie toelichten? Wat is in dat geval de hoogte van betreffende bonus?

Partij: D66

De optie om een nucleaire centrale te kunnen gaan bouwen en de hardheid van deze optie vertegenwoordigt waarde voor Essent. Als Essent in staat blijkt de benodigde vergunningen te verkrijgen, erkent RWE de waarde hiervan en wordt hiervoor een vergoeding betaald.

2.27. Op welke wijze zijn lokale en provinciale overheden, in het bijzonder Brabantse gemeenten en de provincie Brabant, betrokken bij de verschillende vergunningsprocedures en/of ontheffingsprocedures in het geval van een tweede kerncentrale?

Partij: D66

De aandeelhouders van Essent kunnen geen invloed uitoefenen op het vergunningsproces daar het buiten hun bevoegdheid ligt.

2.28. Kunt u aangeven op welke wijze het Rijk en de Tweede Kamer betrokken worden in de discussie over de aanvraag en behandeling van vergunningen voor een mogelijke tweede kerncentrale?

Partij: D66

De landelijke overheid en met name verscheidene Ministeries, zijn betrokken bij de vergunningverlening. Indien zij het nodig achten, kunnen ze hierbij de Tweede Kamer betrekken.

3. Onderwerp publiek belang

3.1. Verandert het prijsmechanisme voor de afnemers bij de overgang naar RWE? En in relatie hiermee de vraag of het kapitaal dat RWE nodig heeft bij aankoop Essent uiteindelijk wordt doorbelast in de prijzen voor de afnemers?

Partij: CDA

Nee, het prijsmechanisme wijzigt niet bij de overname door RWE. Voor klanten verandert er niets. Essent blijft Essent.

3.2. Is het nog wel reëel te verwachten dat de splitsingswet in Europa wordt doorgevoerd? In hoeverre is er een kans dat RWE monopolist wordt op de Europese markt?

De verwachting is dat er Europese regelgeving komt die energiebedrijven verplicht om hun netwerken (elektriciteit en gas) op hoogspannings- en hogedruk niveau af te scheiden van de productie- en leveringsbedrijven.

Het toezicht op marktconcentraties in de energiesector door de Europese en nationale mededingingsautoriteiten hebben tot doel de competitieve verhoudingen te borgen.

3.3. Het is opvallend dat juist kleine energiebedrijven met lage prijzen adverteren. Wat is uw verwachting t.a.v. tarifiering na verkoop van Essent aan RWE.

De tarieven worden bepaald door de krachten in de markt. Toezichthouders controleren deze tarieven.

3.4. En specifieker: op de lange termijn komen er steeds minder energiebedrijven. Dan kan leiden tot onnodige prijsverhoging in de toekomst (oligopolie). Welke maatregelen neemt de overheid om het effect van een mogelijke prijsverhoging tegen te gaan?

Partij: CDA

Het toezicht op marktconcentraties in de energiesector door de Europese en nationale mededingingsautoriteiten hebben tot doel de competitieve verhoudingen te borgen. Verder worden scherpe tarieven en prijsverhogingen gelimiteerd door de bandbreedtes die door de toezichthouder voor de energiesector worden vastgesteld.

3.5. Belangrijk is continuïteit in levering voor de klanten. Welke mogelijkheden heeft de Nederlandse Staat om bij discontinuïteit van levering van elektriciteit deze voor de afnemers te borgen?

Partij: CDA

Wet- en regelgeving stelt de Energiekamer in staat om maatregelen te nemen bij discontinuïteit.

3.6. Wat zal de klant merken van Essent in RWE-handen?

Partij: CDA

In de directe relatie merkt de klant niets van de overname door RWE. Essent blijft Essent. Verder is het zo dat de leveringszekerheid gebaat is bij een grotere speler, doordat een grotere speler beter in staat is te investeren in een gediversificeerd productiepark en er scherpe prijzen kunnen worden gehanteerd door inkoopvoordeel.

3.7. Door dhr. Boersma is gezegd dat het investeringsprogramma van Essent (EUR 1 mld/jaar?) overgenomen wordt door RWE. Welke investeringen waarin worden bedoeld?

Partij: GL

Het gaat hierbij onder meer om investeringen in uitbreiding van de productiecapaciteit in de Clauscentrale in Maasbracht (Claus C) en Moerdijk (Moerdijk 2) en een verdere uitbreiding van de opslagcapaciteit van gas. RWE committeert zich hiermee aan de door Essent PLB noodzakelijk geachte investeringen in productiecapaciteit om een beschikbare, betrouwbare en duurzame energie in Nederland te garanderen.

3.8. Hoe kijkt u aan tegen het mogelijk ontstaan van een oligopolie in de energievoorziening?

Partij: SP

Zie vraag 3.4

3.9. Ten aanzien van decentrale opwekking: Hoe is dat geregeld straks bij het nieuwe bedrijf en met name: Wie heeft de eerste toegang tot het net als er overproductie dreigt, is dat de kleine producent, bijvoorbeeld een boer of huiseigenaar met een overschot aan zonne-energie? En wie bepaalt de prijs en hoe wordt die bepaald?

Partij: SP

Er is overleg tussen de netwerkbedrijven en de leveranciers van decentraal opgewekte energie om hierover duidelijke afspraken te maken. De inzet is om het zo te regelen dat er te allen tijde kan worden teruggelverd en het risico van congestie op het netwerk kan worden afgewend. Het Netwerkbedrijf gaat over het aansluiten van de klant, welke prijs een leverancier hiervoor krijgt ligt bij de handelaars en leveringspartijen.

3.10. Wat voor feitelijke garanties m.b.t. prijs en dienstverlening zijn er voor de klanten van Essent in de toekomst? In de presentatie gegeven door dhr. Boersma lezen we: RWE onderschrijft de doelstellingen van de investeringspijplijn van het Essent PLB en de relatie tot een betrouwbare, beschikbare, duurzame en betaalbare energievoorziening. In de periode na ondertekening en vóór afronding zal het Essent PLB samen met RWE deze doelstellingen nader uitwerken in een gedetailleerd plan dat voldoet aan de standaarden en de rendementseisen van RWE. Moet hieruit opgemaakt worden dat prijs en dienstverlening dus secundair zijn aan de rendementseisen van de aandeelhouders?

Partij: SP

De investeringspijplijn van Essent wordt getoetst aan de rendementseisen van RWE, die niet significant verschillen van Essent. RWE committeert zich hiermee aan de voorgenomen Essent investeringen van circa 1 miljard per jaar. Aantrekkelijke prijzen en dienstverlening zijn voor zowel Essent als RWE van groot belang, zoals onder meer blijkt uit de scores op klanttevredenheid. De klanttevredenheid van RWE Nederland lag op een 7,4 in 2007 en 2008 terwijl die van Essent op een 7,1 en 7,2 lag. Verder worden scherpe tarieven en prijsverhogingen gelimiteerd door de bandbreedtes die door de toezichthouder voor de energiesector worden vastgesteld.

4. Onderwerp milieu

4.1. Essent milieu is niet bij de verkoop inbegrepen. Wat is de exacte situatie m.b.t. deze milieu-poot (nazorgfonds stortplaatsen)?

Partij: CDA

De transactie met RWE betreft de commerciële activiteiten van Essent. Dit betekent dat het Netwerkbedrijf (Enexis) geen deel uit maakt van de transactie evenals de gehele business unit Essent Milieu. De business unit Essent Milieu, die zich richt op het verbranden, composteren en storten van afval, zal de komende periode separaat verkocht worden. Er wordt ook met betrekking tot dit verkooptraject een zorgvuldig proces voorbereid, waarbij met de aandeelhouderscommissie criteria en ijkmomenten worden afgesproken, in lijn met het gevolgde proces voor de verkoop van het Essent Productie- en Leveringsbedrijf aan RWE. Indien blijkt dat er niet in voldoende mate wordt voldaan aan deze criteria, zal de verkoop geen doorgang vinden. In dat geval zullen de Essent Milieu activiteiten achterblijven bij de aandeelhouders. In overleg met de betrokken provincies zal er gekeken worden hoe er het best met de stortplaatsen kan worden omgegaan. Hier zullen onder andere nazorg en afdekking belangrijke punten zijn.

4.2. Essent Milieu is uitgesloten bij een eventuele verkoop. Kan een specifiek overzicht gegeven worden wat hier onder valt? En wat is nog meer uitgesloten van een eventuele verkoop?

Partij: GL

Enexis blijft in handen van de aandeelhouders en voor de verkoop van Essent Milieu wordt een separaat verkoopproces gestart. Voor een profiel van Essent Milieu en een overzicht van de activiteiten en locaties wordt verwezen naar het Jaarverslag van Essent (vanaf pagina 64) en de website www.essentmilieu.nl

4.3. Voor Essent Milieu zal een aparte holding worden opgericht. Hoe zit de structuur en bestuur in elkaar? Kan Essent Milieu op deze manier langere tijd bestaan? Is het gezien de huidige economische situatie beter Essent Milieu de komende jaren niet te verkopen?

Partij: PvdA

De verkoop van Essent Milieu moet door de Aandeelhouderscommissie getoetst worden aan de vigerende strategie. In overleg met de Aandeelhouderscommissie worden er criteria voor de verkoop opgesteld. Indien blijkt dat er niet in voldoende mate wordt voldaan aan deze criteria zal de verkoop niet doorgaan. In dat geval zal Essent Milieu achterblijven bij de aandeelhouders.

5. Diversen

5.1. **Klopt het dat Essent een procedure heeft gestart tegen de Staat om compensatie te krijgen voor de extra kosten die samenhangen met vroegtijdig afwickelen van de CBL contracten. Kunt u inzicht geven in welke mate dit soort risico's zijn verdisconteerd in de verkoopprijs?**

Partij: Algemeen

Essent is een procedure gestart tegen de staat in verband met de gevolgen van de Wet Onafhankelijk Netbeheer. In het kader van de CBL's zijn er door Essent langlopende contracten gesloten. Omdat de looptijd van deze contracten erg lang is (het laatste contract kan pas in 2029 door Essent worden beëindigd), dient hier heel zorgvuldig mee omgegaan te worden. In het kader van de overeenkomst met RWE zijn voorzieningen getroffen om de eventuele risico's te minimaliseren. De kans dat deze risico's zich voordoen worden overigens bijzonder klein geacht. De afgelopen 20 jaar, dus zo lang als de CBL's bestaan, hebben ze zich niet voorgedaan.

5.2. **Kunt u aangeven waarom er door de aandeelhouders van Essent voor is gekozen om bij de verkoop van RWE aan Essent, de koopsom voor een deel uit een lening van ongeveer 2,6 miljard van de aandeelhouders aan het netwerkbedrijf te laten bestaan, waarover de aandeelhouders rente ontvangen?**

Partij: D66

Essent NV mag geen financiële banden hebben met het Netwerkbedrijf. De bestaande lening tussen Essent NV en het Netwerkbedrijf dient dan ook geherfinancierd te worden. Gezien de huidige omstandigheden op de financiële markten zijn de aandeelhouders bereid gevonden om de lening over te nemen.

5.3. **Zijn er contacten geweest met de Amerikaanse bedrijven bij wie het juridisch eigendom van netwerken berust? Wat is hun opstelling?**

Partij: SP

Essent is voortdurend in overleg met de US counterparts om de Essent belangen optimaal te behartigen.

5.4. **Wat hoort er precies bij het netwerkbedrijf?**

Partij: CDA

Bij Enexis horen de volgende activiteiten:

- Gereguleerde activiteiten: Onderhoud en storingsen; aanleg en onderhoud infrastructuur (asset management); aansluiten op het netwerk; facturering, metering, klantrelaties.
- Niet-gereguleerde activiteiten (op commerciële basis): openbare verlichting en verkeersregelinstallaties; lighting (aanlichten gebouwen en stadskernen); middenspanningsinstallaties; metering voor zakelijke klanten.

- 5.5. Is er een risico dat voordat de splitsing van de energiebedrijven is afgerond, de energiebedrijven zodanige verliezen leiden dat het gevolgen heeft voor de financiële positie van de netwerkbedrijven?**

Partij: D66

Nee, dit risico is verwaarloosbaar gezien de huidige ontwikkelingen binnen Essent. Bovendien is en wordt bij de inrichting van het bedrijf rekening gehouden met de eisen die de Wet Onafhankelijk Netbeheer aan het op te richten Netwerkbedrijf stelt. Robuustheid en Levensvatbaarheid vormen de leidraad.

- 5.6. Waarom is er niet voor gekozen om dit bedrag in het netwerkbedrijf te laten zitten en ten goede te laten komen van de klanten, bijvoorbeeld door het verlagen van de tarieven?**

Partij: D66

Dit is niet mogelijk, onder meer omdat dit in verband met de geldende richtlijnen beschouwd zou worden als oneigenlijke subsidiering van het netwerkbedrijf.

- 5.7. Hoe is de actuele situatie met betrekking tot de beoordeling van het Splitsingsplan? Ligt het splitsingsplan al voor goedkeuring bij het Ministerie van Economische Zaken? Welke risico's zijn er dat dit proces wordt vertraagd?**

Partij: PvdA

Het Splitsingsplan is op 19 november 2008 ingediend bij de Energiekamer van de NMa. Deze geeft een advies aan de Minister van Economische Zaken. De verwachting is dat dit advies er komt op 23 februari. De minister van Economische Zaken heeft vervolgens een termijn van zes weken om tot een besluit te komen.

- 5.8. Welke mogelijkheden zijn er om substantiële invloed uit te oefenen op de inrichting van het netwerkbedrijf nadat toestemming is verleend door het ministerie? Het betreft alle onderdelen van de inrichting van het bedrijf: financieringsstructuur, strategie op duurzaamheid, investeringsbeleid, bezoldigingsbeleid, de statuten, corporate governance etc. Wanneer en hoe worden Provinciale Staten hierbij betrokken? Hoe verloopt de planning in deze? Welke tijd en mogelijkheden zijn er hierbij externe adviseurs te betrekken?**

Partij: PvdA

Hiervoor wordt verwezen naar de presentatie van mevrouw A. Moons.

- 5.9. Het aandeelhouderschap in het Netwerkbedrijf betreft een nieuwe deelneming. Deze dient te worden getoetst door het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Hoe verloopt deze procedure? Hoe liggen de verantwoordelijkheden van GS en PS in deze?**

Partij: PvdA

Hiervoor wordt verwezen naar de presentatie van mevrouw A. Moons.

5.10. Welke initiatieven zijn genomen om te komen tot een nationaal netwerkbedrijf? Welke initiatieven worden op dit gebied nog genomen of zijn nog te nemen?

Partij: PvdA

De oprichting van een nationaal netwerkbedrijf is op dit moment - hangende de indiening en beoordeling van het splitsingsplan van Essent Netwerk(Enexis) niet opportuun.

5.11. In 2013 zal RWE voor haar uitstoot van Co2 emissierechten moeten aankopen. Wat zal naar schatting het bedrag zijn dat RWE moet gaan betalen aan emissierechten?

Partij: SP

Dit hangt af van vele variabelen die we niet weten zoals de prijs van CO2 in 2013 en de hoeveelheid die RWE dan uitstoot en de ontwikkeling in de wetgeving daaromtrent.

6. Onderwerp RWE

6.1. Klopt het dat RWE met name geïnteresseerd is in de expertise van Essent op het gebied van 'trading' en de kennis op het gebied van groene energie?

Om een aantal redenen is RWE de perfecte match voor Essent. In de overeenkomst is sprake van complementariteit.

RWE helpt Essent's ambitie te vervullen om een leidende rol te spelen in de Noord-West Europese energie markt, Essent gaat deel uitmaken van een top-4 Europees energie bedrijf, wat in de context van een snel veranderende markt de lange termijn continuïteit van Essent zal verzekeren. RWE zal een enorme impuls geven aan Essent's ambitie om een betrouwbare, duurzame en betaalbare energie voorziening in Nederland te realiseren. RWE heeft een strategisch commitment voor de Benelux afgegeven. Samen kan worden gewerkt aan de reductie van CO2, met een focus op duurzaamheid, waarbij RWE kan profiteren van de kennis van Essent op het gebied van biomassa en Essent van de kennis van RWE op het gebied van ondergrondse CO2-opslag. Daarnaast is er sprake van een flexibele en meer gediversifieerde brandstofmix, hebben RWE en Essent samen het grootste energiehandelskantoor van Europa en ontstaat een gecombineerde gas inkoopvolume van meer dan 50 bcm.

6.2. Wat zijn de energiestrategische voordelen van aansluiting bij een Duits bedrijf?

Partij: CDA

Bij bepaling van een goede overnamekandidaat is complementariteit een belangrijk criterium geweest (geografisch, duurzaamheid, trading), de nationaliteit van de partijen was daarbij niet relevant.

6.3. Kunt u aangeven waaruit blijkt dat RWE de duurzaamheidsdoelen gaat waarmaken?

RWE heeft een uitgebreid pakket investeringen aangekondigd om de energieproductie de komende jaren te verduurzamen. Onderdeel van deze investeringsplannen zijn afspraken met overheden op het gebied van duurzaamheid waaraan RWE zich committeert.

6.4. Heeft RWE investeringen geraamd om de CO₂ uitstoot van de bruinkoolcentrales te reduceren?

De focus van RWE ligt op een forse reductie van de CO₂-uitstoot voor de komende jaren, wat onder andere blijkt uit het duurzame investeringsprogramma dat groter is dan dat van alle Nederlandse energiebedrijven samen. Daarnaast is in de organisatiestructuur van RWE een specifieke tak, RWE Innogy, opgericht om deze ontwikkelingen verder te stimuleren.

RWE wil in 2015 behoren tot de top van de duurzame energie leveranciers van Europa. Om dit te bereiken heeft RWE het volgende investeringsprogramma:

- € 1 miljard per jaar in duurzame technologieën;
- € 2 miljard in een CCS (carbon capture and storage) faciliteit welke bij elektriciteitsproductie de vrijkomende CO₂ opvangt en opslaat;
- € 30 miljard in productiecentrales waardoor de efficiency met 20-30% wordt verhoogd en de CO₂ uitstoot drastisch wordt beperkt (bijstoken biomassa).

RWE heeft nu 1,375 MW vermogen aan duurzame energie in 2012 moet dit zijn gegroeid naar 4,500 MW en in 2020 tot 10,000 MW. Hiervan wordt zo'n 60% door wind gerealiseerd en 40% door water en biomassa.

6.5. Overname door RWE betekent dat Essent in handen valt een concern dat weinig op heeft met duurzaamheid. Kan hier meer duidelijkheid over gegeven worden?

Partij: CDA

Zie vraag 6.4

6.6. Wat zijn de ervaringen met de overname van Obragas door RWE: wat hebben de klanten ervan gemerkt (prijs, continuïteit, service)?

Partij: CDA

Aantrekkelijke prijzen en dienstverlening staan voor RWE hoog aangeschreven, zoals onder meer blijkt uit de scores op klanttevredenheid. De klanttevredenheid van RWE Nederland lag op een 7,4 in 2007 en 2008 terwijl die van Essent op een 7,1 en 7,2 lag.

6.7. Wie (en in welke mate) zijn de aandeelhouders van RWE?

Partij: GL

Het RW Energie-beteiligungs Gesellschaft is een verzameling van Duitse gemeentes, dat 15% van de RWE AG aandelen bezit. De overige aandelen zijn ondergebracht bij institutionele beleggers (69%), private beleggers (14%) en medewerkers (2%).

6.8. Klopt het dat in de laatste jaren er (Duitse) overheden zijn geweest die aandeelhouder van RWE zijn geworden en zo ja waarom?

Partij: GL

Het RW energie-beteiligungs Gesellschaft is een verzameling van Duitse gemeentes, dat 15% van de RWE AG aandelen bezit.

6.9. Welke investeringen heeft RWE tussen nu en 10 a 15 jaar op het programma staan?

Partij: GL

Zie vraag 6.4

6.10. Volgens publicaties is RWE met afstand de grootste bron van CO2 van Europa, ook per geproduceerde eenheid. RWE heeft van de grootste 20 energiebedrijven in Europa ook het kleinste aandeel duurzame energie in haar mix. Klopt dit?

Partij: PvdA

Zie vraag 6.4

6.11. RWE heeft investeringen gepland in duurzame energie. Als basis voor de toekomst en verdere uitbreiding van het productievermogen staat echter de kolen en bruinkoolstrategie centraal. Klopt dit?

Partij: PvdA

RWE streeft naar een gediversifieerde fuel mix, waar bruinkool onderdeel van uitmaakt.

6.12. RWE is genoteerd aan de Dax. Welke aandeelhouders hebben meer dan 5% van de aandelen in bezit? Kennelijk is een Duitse stichting die de aandelen van verschillende Duitse deelstaten beheert de grootste aandeelhouder. Welke rol speelt deze stichting in de zeggenschapsverhoudingen van RWE? Wat is er bekend over de strategie van deze stichting op het gebied van continuïteit, duurzaamheid, energiepolitiek etc.

Partij: PvdA

Zie vraag 6.7

6.13. Wie zijn de aandeelhouders van RWE? Zitten daar leveranciers bij van grondstoffen voor de energieproductie?

Partij: SP

Zie vraag 6.7. Voor zover bekend zitten hier geen leveranciers van grondstoffen bij, waarbij moet worden aangetekend dat aandeelhouders die minder dan 5% van de aandelen bezitten volgens de geldende wetgeving niet geregistreerd hoeven te worden en dus betrekkelijk anoniem kunnen blijven.

6.14. Zijn er dubbelfuncties van bestuurders bij RWE en grondstoffenleveranciers? Wat is het beleid in deze?

Partij: SP

De Raad van Bestuur van RWE is verantwoordelijk voor de besturing van RWE. Daar passen geen dubbelfuncties bij leveranciers bij. De Raad van Bestuur van RWE is verantwoordelijk voor de besturing van RWE. Men houdt zich aan de gedragscode inhoudende dat bestuurders geen strijdende belangen kunnen dienen. Een en ander betekent geen dubbelfuncties bij leveranciers.

6.15. Op dit moment heeft RWE (bruin)koolgestookte centrales die een hoge uitstoot van CO2 met zich meebrengen. Welke concrete plannen heeft RWE op dit moment om de CO2 uitstoot te verminderen en welke investeringen zijn hierbij voorzien, met welke kosten?

Partij: SP

Zie vraag 6.4

6.16. Is het mogelijk om RWE door te (laten) lichten op duurzaamheid?

Partij: SP

De huidige investeringen en de investeringsplannen van RWE, in combinatie met de afspraken die RWE op dat gebied heeft gemaakt met overheden, vormen een impliciete doorlichting van RWE.

6.17. Er wordt op dit moment alom geklaagd door bedrijven dat zij moeilijk aan financiering kunnen komen. RWE, wil het schoner produceren, zal in de toekomst stevige investeringen moeten doen, waarvoor kapitaal zal moeten worden aangetrokken. Van belang is hoe de rating van een bedrijf is. Hoe is die rating voor RWE en is die onlangs bijgesteld?

Partij: SP

RWE heeft op dit moment een A, met een negatieve outlook. Met de A rating kan RWE gemakkelijk en relatief goedkoop financiering aantrekken. Het is de intentie van RWE om deze rating te houden.

6.18. Is er onderzoek gedaan naar de klantvriendelijkheid van RWE? Het bedrijf kwam bijvoorbeeld negatief in het nieuws door traag reageren bij een sneeuwstorm.

Partij: SP

Zie vraag 6.6